

Metodický list: Volyňská Češka Helena Esterkesová

Cíl pracovního listu

Žáci se skrze příběh Heleny Esterkesové blíže seznámí s historií volyňské oblasti během 2. světové války (o sovětském i nacistickém vpádu) a s osudy židovských obyvatel tohoto kraje.

Příprava na hodinu

Učitel se seznámí s příběhem Heleny Esterkesové z knihy Totální nasazení a z archivu Paměti národa.

Pomůcky

Pracovní list pro každého žáka, interaktivní tabule/projektor, komiks o Heleně Esterkesové (úryvky potřebné pro vypracování dostupné v doplňkových materiálech), přístup k internetu, mapy Volyňe (dostupné v doplňkových materiálech), audiovizuální technika (ukázky v doplňkových materiálech)

Vzdělávací oblasti

Osobnostní a sociální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, výchova demokratického občana, mezipředmětový vztah – geografie

Časová dotace

60–70 min

Aktivity s žáky

10 MIN

CELÁ TŘÍDA

Žákům rozdáme pracovní listy. Žáci si přečtou úryvek z komiksu, prohlédnou si mapu a zapíší si odpovědi. Následně společně zodpovíme první a druhou otázku. Zároveň můžeme promítnout různé mapy na projektoru a žáci mohou ukázat území Volyňe před třídou. U této aktivity je nutné, aby mapa z pracovního listu byla vytištěna/promítnuta v barevném provedení.

6 MIN

SAMOSTATNÁ PRÁCE

Žákům pustíme oba úryvky z vyprávění paní Heleny a požádáme je, aby si dělali během poslechu poznámky. Pro jistotu pustíme úryvky dvakrát.

7 MIN

PRÁCE VE SKUPINĚ
(CCA PO 4–5 LIDECH)

Poté žákům rozdáme úryvek z komiksu do dvojice/trojice, přečtou si ho a ve skupinách debatují o první otázce.

20 MIN

CELÁ TŘÍDA

Každá skupina potom prezentuje vždy jeden nápad (střídají se po jednom nápadu, aby jedna skupina neřekla všechny nápady). Nejlepší nápady můžeme napsat na tabuli. Učitel pak poskytne výklad o podobnosti těchto dvou totalitních systémů a jejich roli v 2. světové válce.

Žáci si vyplní druhou otázku dle výše uvedených odpovědí.

15 MIN
SPOLEČNÁ PRÁCE

Žáci si prohlédnou úryvek z komiksu v pracovním listě a společně s učitelem diskutují o tom, jak se příběh Heleny mohl vyvíjet dál. Potom učitel žákům vypráví, jak její příběh dopadne.

CCA 10 MIN

Dle časových možností žáci vyplní do tabulky pojmy (upozorníme žáky, že některé pojmy mohou spadat do obou kategorií). Pakliže budou žáci vyplňovat tabulku v hodině, musí být k dispozici přístup k internetu. Vysvětlení pojmů mohou žáci napsat na zadní stranu pracovního listu, nebo si je společně vydefinovat během skupinové práce a napsat na tabuli.

Lze zadat také jako DÚ, žáky odkážeme na archiv Paměti národa (www.pametnaroda.cz).

Během výuky můžeme položit žákům otázky, které mají přesah do současnosti, a společně o nich debatovat (témata jako genocida, zabavování soukromého majetku v historii 20. století, otázka uprchlictví, okupace určitých území atd.). Vhodné je zaměřit se pouze na jednu z těchto oblastí, dle výběru učitele.

Příklady otázek:

- Znáte jiná území, která byla napadena a okupována cizím státem ve 20. nebo 21. století?
- Znáte nějaký příklad vraždění a likvidace určité skupiny obyvatel na základě víry, etnické příslušnosti či jiného politického názoru? (možný přesah do tématu genocidy)